

بررسی اصول اخلاق حرفه‌ای حسابداران در ارتباط با شفافیت اطلاعات مالی

مسعود لغویان زاده

کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندر دیلم
M.loghavian90@yahoo.com

سولماز چراغی

کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر، بوشهر
Solim.cheraghi@yahoo.com

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی اصول اخلاق حرفه‌ای حسابداران در ارتباط با شفافیت اطلاعات مالی می‌باشد. این پژوهش کاربردی و از نوع تحقیقات همبستگی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل مدیران، کارشناسان و حسابداران شرکت‌های مستقر در تهران بوده که ۳۵ شرکت به طور تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند. ابزار جمع آوری اطلاعات شامل پرسشنامه محقق ساخته است که روایی آن توسط اساتید و پایایی ابزار از طریق آلفای کرونباخ سنجیده می‌شود. تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق روش‌های آماری توصیفی و آماری استنباطی انجام شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بین اصول اخلاق حرفه‌ای (شامل صداقت و درستکاری، استقلال و بی‌طرفی، رازداری و مسئولیت اجتماعی) و شفافیت اطلاعات مالی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: اخلاق حرفه‌ای حسابداران، شفافیت اطلاعات مالی، استقلال حسابدار، تعهد حسابداران.

مقدمه

حسابرس باید صداقت و راستی را در تمام روابط حرفه‌ای خود رعایت کند. در هنگام دادن گزارش، حسابرس باید با توجه به شواهد بدست آمده اظهارنظر کند و عاری از تضاد منافع باشد و قضاوت حرفه‌ای او نباید تحت تاثیر دیگران قرار گیرد. برای ایجاد اعتماد به حسابرس توسط افکار عمومی، حسابرس باید تمام مسئولیت‌های حرفه‌ای را با نهایت صداقت انجام دهد (ستیواتی^۵ و همکاران، ۲۰۲۱).

حسابرس باید اطلاعات کاری خود را محرمانه نگه دارد، و لازم است چنین اطلاعاتی را به جز در مورد نیاز قانون برای اختلافات حقوقی، گزارش به سازمان‌های ذی صلاح مربوط در صورت نقض قانونی یا به عنوان یک نیاز حرفه‌ای در پاسخ به الزامات اخلاقی و یا در زمان‌های مورد نیاز برای حفاظت از منافع حسابرس افشا نکند. حسابرس باید وظیفه خود را با استقلال فکری کامل انجام دهد (ناتسیر^۶ و همکاران، ۲۰۲۱). از آنجایی که فضای اخلاقی سازمان، تابع محتوای سازمان است، در نتیجه سازمان‌ها بازیگران اجتماعی مسئول برای رفتارهای اخلاقی و غیراخلاقی کارکنان خود هستند که این امر نشان می‌دهد، سازمان‌ها می‌توانند اقدامات لازم را نه تنها برای بهبود ادراک فضای اخلاقی، بلکه برای بهبود رفتار اخلاقی کارکنان خود نیز انجام دهند (ایزدی و همکاران،

اخلاق، مبحث مشترک و مورد نیاز در تمام حرفه‌های فعال در دنیا است؛ زیرا چنانچه در یک حرفه اخلاق حرفه‌ای وجود داشته باشد، آن حرفه پیشرفت خواهد کرد و گرنه باید منتظر نابودی آن حرفه بود (وروی و اساره^۱، ۲۰۲۲). اشتباهات و لغزش‌های اخلاقی که در مورد برخی از حسابرسان مشاهده شده است، علت بسیاری از شکست‌های حسابرسی بوده اند و به همین جهت، از همان روزهای اولیه تولد حرفه حسابرسی توجهات زیادی را به خود جلب کرده است. بنابراین، توجه به نقش اخلاق موضوع بسیار مهمی تلقی می‌شود؛ چراکه ممکن است با عدم رعایت موازین اخلاقی توسط حسابداران و حسابرسان منافع سهامداران زیر پا گذاشته شود (بروکس و دان^۲، ۲۰۲۰).

هدف اخلاق نهادینه کردن آن در وجود حسابرس، حرفه و جامعه است. در این صورت، حسابرس می‌تواند به نحو مؤثرتری به انجام وظیفه خود بپردازد و اعتماد عمومی را نسبت به اعمال حرفه، افزایش دهد (براینکوا و اسپینوزا^۳، ۲۰۱۸). اصول اساسی رفتار حرفه‌ای می‌تواند شامل راستی، صداقت، عینیت، بازدهی، مراقبت حرفه‌ای، محرمانه بودن اطلاعات، رفتار حرفه‌ای و استقلال باشد (بوهاوایا^۴ و همکاران، ۲۰۱۵).

⁴ Bouhawia

⁵ Setyowati

⁶ Natsir

¹ Verwey & Asare

² Brooks & Dunn

³ Barrainkua & Espinosa

۱۳۹۶). فضای اخلاقی ایجاد شده در سازمان‌ها می‌تواند منجر به پیامدهای سازماندهی بسیاری از جمله شفافیت اطلاعات مالی شود.

شفافیت را به عنوان افشای اطلاعاتی توسط شرکت‌ها که برای ارزیابی عملکرد آنها مفید باشد، تعریف کرده‌اند. شفافیت ابزاری برای تسهیل فرایند ارزیابی عملکرد شرکت‌هاست (فودا و ستیاواتی^۱، ۲۰۲۰). شفافیت در مورد اطلاعات، داده‌ها و رویه‌ها به کار می‌رود و به معنای آشکار بودن و در دسترس بودن آن‌ها جهت بررسی و نظارت می‌باشد. اصطلاح شفافیت بیشتر به قابلیت دسترسی به اطلاعات اشاره دارد (دیپیم، ۱۳۹۸).

سازمان شفاف، سازمانی است که ذی‌نفعان داخلی و خارجی آن بتوانند اطلاعات مورد نیاز خود را به آسانی به دست آورده و به منظور بررسی فعالیت‌ها و فرایندهای درون‌سازمانی از آن استفاده کنند (هالند^۲ و همکاران، ۲۰۲۱). شفافیت ارتباطی تنگاتنگ با پاسخگویی دارد و علت تقاضا برای شفافیت این است که بازار شرکت‌ها را بابت سیاست‌های برگزیده شده و عملکرد آنها مسئول می‌داند. سرمایه‌گذاران جهت خرید سهام یک شرکت همواره به دنبال اطلاعاتی شفاف هستند (دائو و وو^۳، ۲۰۲۰). بنابراین، شفافیت را می‌توان سادگی و سهولت تحلیل معنادار فعالیت‌های شرکت و بنیان‌های اقتصادی آن

توسط فرد خارج از شرکت دانست. برای بازگرداندن اعتماد عمومی کلیه شرکا باید به روح شفافیت ایمان داشته باشند و آن را تمرین کنند (اهرنس^۴ و همکاران، ۲۰۲۲). سلب اعتماد عمومی از بازارهای سرمایه، کشورهای فوق را برداشت تا درصدد تدوین و اصلاح قوانینی برآیند که ضامن اعتماد سرمایه‌گذاران به چرخه‌های تجاری و اطلاعات ارائه شده به وسیله آنها باشد. بر این اساس، شفافیت اطلاعات مالی از مهمترین دغدغه‌های سرمایه‌گذاران در بازارهای مالی و یکی از مهمترین عوامل موثر برای سرمایه‌گذاری جهت تحصیل سهام شرکت‌هاست (ترونک^۵ و همکاران، ۲۰۲۲).

سرمست شوشتری و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهش خود ضرورت و الزامات ارتقای شفافیت رویدادهای مالی را در حکمرانی اقتصادی طی برنامه هفتم توسعه مورد بررسی قرار دادند. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که ارتقای شفافیت رویدادهای مالی برای دولت، می‌تواند موجبات کوچک شدن اقتصاد زیرزمینی، کاهش فرار مالیاتی، کاهش کسری بودجه، فراهم کردن امکان اخذ پایه‌های مالیاتی جدید مثل مالیات‌های تنظیمی و مالیات بر مجموع درآمد، کاهش فساد اقتصادی، اصلاح نظام حمایتی کشور، مبارزه با قاچاق و زمینه تقویت

⁴ Ahrens
⁵ Truong

¹ Fuadah & Setiyawati
² Holland
³ Dau & Vo

عملکرد آنها تأثیر دارد. (۶) هوش عاطفی و حساسیت اخلاق حرفه‌ای حساب‌برسان بر عملکرد آنها تأثیر دارد.

درخشان مهر و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی به تحلیل روابط مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای، رهبری اخلاقی، مسئولیت‌های اجتماعی با عملکرد حساب‌برسان مستقل پرداختند. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها، نشان دهنده توان پیش‌بینی عملکرد حساب‌برسان مستقل از طریق مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای، رهبری اخلاقی و مسئولیت‌های اجتماعی می‌باشد. همچنین نتایج نشان می‌دهد که رابطه بین اخلاق حرفه‌ای و عملکرد حساب‌برسان مستقل، از طریق رهبری اخلاقی و مسئولیت‌های اجتماعی، میانجی‌گری می‌شود.

اول‌الدین^۱ و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی عوامل مؤثر بر اخلاق حرفه‌ای حساب‌برسان پرداختند. بر اساس نتایج به دست آمده مشخص شد که تخصص، تعهد، تردید حرفه‌ای و معنویات مهم‌ترین عوامل تعیین‌کننده اخلاق حرفه‌ای حساب‌برسان هستند. همچنین مشخص شد که هوش هیجانی حساب‌برسان در این رابطه نقش میانجی را ایفا می‌کند.

مرزوکوی^۲ و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی دریافتند که رابطه مثبت و معناداری بین متغیرهای نگرش، حمایت همکاران، حمایت مدیران و خودکارآمدی آموزش اخلاق حرفه‌ای حساب‌داری وجود دارد. همچنین، یافته‌ها رابطه مثبتی را بین

تولید داخل و ثبات اقتصادی را فراهم کند. دستیابی به این اهداف مستلزم اصلاح قوانین و قواعد حاکم بر تعاملات اقتصادی اعم از تعاملات اشخاص تجاری و غیرتجاری در حوزه نظام مالیاتی و نظام بانکی کشور است؛ مهمترین نوآوری این پژوهش طراحی دقیق اجزای یک سیستم جهت ایجاد بانک اطلاعاتی معاملات کشور مبتنی بر صورت حساب الکترونیکی و تراکنش‌های مالی متناظر با آنهاست. پوشش کامل معاملات، فراهم شدن امکان تهیه اظهارنامه پیش‌فرض و نیز اجرای پایه‌های مالیاتی جدید از قبیل مالیات بر مجموع درآمد اشخاص و مالیات بر عایدی سرمایه از جمله مهمترین دستاوردهای مقاله است.

نویدی عباسپور و سلحشور (۱۴۰۱) پژوهشی تحت عنوان بررسی تأثیر تضاد نقش، باور به خودکارآمدی و حساسیت اخلاق حرفه‌ای حساب‌برسان بر عملکرد آنها با تأکید بر هوش عاطفی حساب‌برس انجام دادند. نتایج پژوهش نشان داد که (۱) تضاد نقش حساب‌برسان بر عملکرد آنها تأثیر دارد. (۲) باور به خودکارآمدی حساب‌برسان بر عملکرد آنها تأثیر دارد. (۳) حساسیت اخلاق حرفه‌ای حساب‌برسان بر عملکرد آنها تأثیر دارد. (۴) هوش عاطفی و تضاد نقش حساب‌برسان بر عملکرد آنها تأثیر ندارد. (۵) هوش عاطفی و باور به خودکارآمدی حساب‌برسان بر

² Marzuki

¹ Awaluddin

این تعداد، ۳۵ شرکت به طور تصادفی ساده مورد شناسایی و انتخاب قرار گرفتند. گردآوری داده‌ها از طریق پرسشنامه محقق ساخته است که روایی آن توسط اساتید تایید شده و برای سنجش پایایی ابزار نیز، ضریب آلفای کرونباخ اندازه‌گیری و نتایج به دست آمده در جدول ۱ ارائه شده است.

خودکارآمدی آموزش اخلاق حرفه‌ای حسابداری و گسترش آموزش اخلاق حرفه‌ای حسابداری نشان داد.

روش پژوهش

این پژوهش کاربردی بوده و از لحاظ روش انجام تحقیق از نوع تحقیقات همبستگی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش را مدیران، کارشناسان و حسابداران ۸۰ شرکت مستقر در تهران بوده که از

جدول ۱. مقادیر آلفای کرونباخ متغیرهای پرسشنامه

متغیر	ضریب آلفای کرونباخ
اصول اخلاق حرفه‌ای	۰/۷۸
صداقت و درستکاری	۰/۸۱
استقلال و بی طرفی	۰/۸۳
رازداری	۰/۸۶
مسئولیت اجتماعی	۰/۷۹
شفافیت اطلاعات مالی	۰/۸۳

نتایج پژوهش

به منظور بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها از آزمون کولموگروف اسمیرنوف و آماره‌های چولگی و کشیدگی استفاده گردید. اگر قدر مطلق چولگی و کشیدگی کمتر از ۲ و یا قدر مطلق Z کولموگروف اسمیرنوف از ۱/۹۶ کمتر باشد، می‌توان نرمال بودن توزیع متغیر انتخابی را تشخیص داد؛ به گونه

ضریب آلفای کرونباخ بالای ۰/۸ برای تمام متغیرهای پژوهش، نشان‌دهنده پایایی خوب و مناسب ابزار سنجش می‌باشد.

به منظور بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده شده است. آزمون فرضیه‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و آزمون t انجام شده است. برای انجام محاسبات آماری از نرم افزار SPSS استفاده شده است.

ای که اگر «سطح معنی داری» بیشتر از ۰/۰۵ باشد، ادعای نرمال بودن متغیر انتخابی تأیید می‌گردد. خروجی نرم افزار نشان می‌دهد که متغیرها در داخل سطح مورد پذیرش قرار دارد و داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار می‌باشند. نتایج شاخص کشیدگی، چولگی، آزمون کولموگروف اسمیرنوف و همچنین آمار توصیفی کلیه متغیرها در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. نتایج نرمال بودن توزیع داده‌ها و آمار توصیفی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	Z کولموگروف اسمیرنوف	سطح معنیداری
صداقت و درستکاری	۳/۶	۱/۱۹	۰/۰۶۳	-۰/۶۵۳	۰/۹۰۲	۰/۳۷۷
استقلال و بی طرفی	۳/۲	۱/۲۷	۰/۲۸۱	-۰/۸۰۱	۱/۳۳	۰/۳۲
رازداری	۴/۲	۱/۱۶	-۰/۱۰۱	-۰/۵۶۱	۱/۱۷	۰/۱۰۸
مسئولیت اجتماعی	۴/۵	۱/۰۳	-۰/۳۸۷	-۰/۰۰۸	۱/۴۲	۰/۰۹۱
اصول اخلاق حرفه‌ای	۴/۲	۱/۰۹	-۰/۰۳۴	-۰/۳۰۷	۰/۶۰۳	۰/۸۴۷
شفافیت اطلاعات مالی	۴/۲	۱/۰۳	-۰/۴۳۱	-۰/۰۳۲	۰/۹۷	۰/۲۷۱

اگر سطح معنی داری بزرگتر از ۰/۰۵ باشد، فرض H_0 قبول خواهد شد؛ یعنی می‌توان ادعا کرد مقدار متغیر مورد نظر در حد متوسط می‌باشد. در غیر این صورت چنانچه سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ و حد بالا و حد پایین هر دو مثبت باشند، بدین معنی است که میانگین جامعه در مورد آن متغیر بیشتر از ۴ می‌باشد.

به منظور بررسی اصول اخلاق حرفه‌ای در شفافیت اطلاعات مالی از آزمون تی-استیودنت استفاده گردید. فرض H_0 و H_1 به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$H_0: \mu \leq 4$$

$$H_1: \mu > 4$$

جدول ۴. نتایج آزمون تی- استیودنت اصول اخلاق حرفه‌ای

متغیر	میانگین	مقدار t	سطح معنی- داری	اختلاف از میانگین	کمترین حد	بیشترین حد
اصول اخلاق حرفه‌ای	۴/۲	۰/۹۴۶	۰/۱۴۶	۰/۰۵۵	-۰/۰۶	۰/۱۶
صداقت و درستکاری	۳/۶	-۲/۶۷۱	۰/۰۰۳	-۰/۲۰۱	-۰/۳۳	-۰/۰۷
استقلال و بی طرفی	۳/۲	-۱۰/۳۰۲	۰/۰۰۰	-۰/۷۷۸	-۰/۹۳	-۰/۶۲
رازداری	۴/۲	۰/۲۰۷	۰/۴۰۱	۰/۰۱۴	-۰/۱۱	۰/۱۴
مسئولیت اجتماعی	۴/۵	۱۱/۵۵۳	۰/۰۰۰	۰/۶۷۹	۰/۵۶	۰/۷۲

بین اصول اخلاق حرفه‌ای و شفافیت اطلاعات مالی فرض H_0

و H_1 به صورت زیر تعریف می‌شود:

بین اصول اخلاق حرفه‌ای و شفافیت اطلاعات $H_0: \rho = 0$

مالی همبستگی وجود ندارد.

بین اصول اخلاق حرفه‌ای و شفافیت اطلاعات $H_1: \rho \neq 0$

مالی همبستگی وجود دارد.

$\rho =$ ضریب همبستگی

جهت بررسی اصول اخلاق حرفه‌ای و شفافیت اطلاعات مالی

از ضریب همبستگی استفاده گردید. با توجه به اینکه متغیرهای

تحقیق دارای توزیع نرمال می‌باشند، از ضریب همبستگی

پیرسون جهت بررسی همبستگی و آزمون فرضیه‌ها استفاده

گردید. این ضریب همبستگی روشی پارامتری است و برای

داده‌هایی با توزیع نرمال استفاده می‌شود. جهت بررسی ارتباط

جدول ۵. نتایج آزمون پیرسون

متغیر	شاخص	شفافیت اطلاعات مالی
اصول اخلاق حرفه‌ای	ضریب پیرسون (ρ)	۰/۸۴۲
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰
صداقت و درستکاری	ضریب پیرسون (ρ)	۰/۷۵۷
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰

۰/۴۶۲	ضریب پیرسون (ρ)	استقلال و بی طرفی
۰/۰۰۰	سطح معنی داری	
۰/۷۰۳	ضریب پیرسون (ρ)	رازداری
۰/۰۰۰	سطح معنی داری	
۰/۶۰۱	ضریب پیرسون (ρ)	مسئولیت اجتماعی
۰/۰۰۰	سطح معنی داری	

- همانگونه که مشاهده می‌شود بین اصول اخلاق حرفه‌ای و شفافیت اطلاعات مالی با اطمینان ۹۹ درصد رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد ($p = ۰/۰۰۰$ و $\rho = ۰/۸۴۲$). بنابراین فرض H_0 رد شده و فرض H_1 مبنی بر وجود رابطه مثبت و معنی داری بین اصول اخلاق حرفه‌ای و شفافیت اطلاعات مالی تأیید می‌شود.
- بین صداقت و درستکاری و شفافیت اطلاعات مالی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.
 - بین استقلال و بی طرفی و شفافیت اطلاعات مالی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.
 - بین رازداری و شفافیت اطلاعات مالی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

- هدف پژوهش حاضر، بررسی اصول اخلاق حرفه‌ای حسابداران در ارتباط با شفافیت اطلاعات مالی می‌باشد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها و ضریب همبستگی بین متغیرها نشان می‌دهد که:
- بین اصول اخلاق حرفه‌ای و شفافیت اطلاعات مالی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.
 - یکی از معیارهای اصلی برای کارایی تصمیمات در تخصیص منابع و رشد اقتصادی در دسترس بودن اطلاعات است. قوانین و مقررات به طور کلی اطمینان می‌دهند که اطلاعات در دسترس همگان قرار دارد، ولی «قابلیت دسترسی» به اطلاعات از ابعاد مهم دستیابی به شفافیت است. صورت‌های مالی شفاف، صورت‌هایی هستند که رویدادها، مبادلات، قضاوت‌ها و

و استفاده کنندگان صورت های مالی، در نهایت می تواند اعتلا و برجسته شدن نقش حرفه حسابداری را نیز در جامعه در پی داشته باشد.

براساس یافته ها پژوهش و با حرکت و رشد سریع تجارت و کسب و کار در دنیای امروز، حسابداری باید به عنوان زبان تجارت خود را جهت مقابله با چالش های پیش رو آماده سازد. یکی از این چالش ها، پیامدهای ناشی از عدم رعایت اصول اخلاقی می باشد که ممکن است به دلیل عدم شناخت کافی و درک صحیح از این اصول باشد. از محدودیت های پژوهش می توان به استفاده از پرسشنامه به منظور جمع آوری داده ها و احتمال عدم صداقت برخی از اعضا اشاره نمود. جهت انجام پژوهش های آتی پیشنهاد می گردد سایر شاخصه های اصول اخلاق حرفه ای نیز مورد بررسی قرار گیرد. همچنین تاثیر این معیار بر کیفیت اطلاعات حسابداری نیز بررسی گردد.

منابع

- ایزدی، بهزاد و محمودیان، عابد. (۱۳۹۶). نقش رهبری خدمتگزار در ایجاد جو اخلاقی در سازمان های ورزشی با میانجی گری اعتماد و عدالت سازمانی، فصلنامه مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۴(۱۶)، ۷۵-۸۹
- درخشان مهر، آرش، جبارزاده کنگرلوئی، سعید، بحری ثالث، جمال، قلاوندی، حسن. (۱۳۹۸). تحلیل روابط

برآوردهای اساسی صورت های مالی و کاربردهای آنها را نشان دهند. صداقت و درستکاری، استقلال و بی طرفی، رازداری و مسئولیت اجتماعی حسابداران از شاخصه های مهم اصول اخلاق حرفه ای به شمار می روند که مطابق نتایج پژوهش با ارائه اطلاعات مالی شفاف، استفاده کنندگان را قادر می سازند تا نتایج و کاربردهای تصمیمات، قضاوت ها و برآوردهای تهیه کنندگان صورت های مالی را مشاهده و درک کنند. در نتیجه، افشای کامل بر فراهم کردن تمام اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری و در نتیجه، حصول اطمینان مبنی بر اینکه سرمایه گذاران گمراه نمی شوند، دلالت دارد.

جلب اعتماد استفاده کنندگان صورت های مالی به عنوان یکی از مخاطبان اصلی خدمات ارائه شده توسط حرفه حسابداری به منظور اتکای بیشتر بر اطلاعات حسابداری در گرو این موضوع است که ایشان نیز درک و برداشت مناسبی از اصول اخلاق حسابداری داشته باشند. شفافیت در اطلاعات مالی از یک سو به سهامداران خرد اطمینان می دهد که همواره اطلاعات قابل اتکاء در مورد ارزش شرکت دریافت خواهند کرد و سهامداران عمده و مدیران در پی تضييع حقوق آنها نیستند و از سوی دیگر، مدیران را برای تلاش در جهت افزایش ارزش شرکت به جای پیگیری منافع شخصی کوتاه مدت ترغیب می کنند. به منظور دستیابی به این امر و نزدیک شدن انتظارات اخلاقی حسابداران

- International Journal of IJIBEC, Vol. 3, No1, PP: 49- 67.
- Barrainkua, I. and Espinosa-Pike, M. (2018). The influence of auditors' professionalism on ethical judgment: Differences among practitioners and postgraduate students. *Revista de Contabilidad – Spanish Accounting Review*, Vol. 21, No.2, PP: 176– 187.
 - Bouhawia M ,Gugus I ,Zaki B. (2015). The effect of working experience , integrity ,competence ,and organizational commitment on audit quality. *IOSR Journal of Economics and Finance*; 6(4):60-67.
 - Brooks, L. J., & Dunn, P. (2020). *Business and professional ethics*. Cengage Learning.
 - Holland, D., Seltzer, T., & Kochigina, A. (2021). Practicing transparency in a crisis: examining the combined effects of crisis type, response, and message transparency on organizational perceptions. *Public relations review*, 47(2), 102017.
 - Marzuki, M. Barry, S. and Dellaportas, J. (2017). Accounting academics' teaching self- efficacy and ethics integration in accounting courses: A Malaysian study, مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای، رهبری اخلاقی، مسئولیت‌های اجتماعی با عملکرد حساب‌برسان مستقل، دانش حسابرسی، ۱۹ (۷۶)، ۱۹۵-۲۳۰.
 - دیهیم، مهدی. (۱۳۹۸). تأثیر شفافیت سازمانی بر مدیریت جنجال-نتیجه با میانجی‌گری سرمایه اجتماعی. نشریه مطالعات مدیریت بهبود و تحول، ۱۴ (۹۴)، ۳۹ تا ۶۲.
 - سرمست شوشتری، مهدی، اسکندری، جواد، رسولی، سیدمحمدحسن. (۱۴۰۲). بررسی ضرورت و الزامات ارتقای شفافیت رویدادهای مالی در حکمرانی اقتصادی طی برنامه هفتم توسعه، مجلس و راهبرد، ۳۰ (۱۱۵)، ۳۰۱-۳۳۳.
 - نویدی عباسپور، ابراهیم، سلحشور، سولماز. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر تضاد نقش، باور به خودکارآمدی و حساسیت اخلاق حرفه‌ای حساب‌برسان بر عملکرد آنها با تأکید بر هوش عاطفی حسابرسان، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، ۱۴ (۵۵)، ۷۷-۹۶.
 - Awaluddin, M., Nirgahayu, N., Wardhani, R.S and Sylvana, A. (2019). The Effect of Expert Management, Professional Skepticism, And Professional Ethics On Auditors Detecting Ability With Emotional Intelligence As Modeling Variables.

- Lutfiani, N. (2021). The Role Of Duty Complexity As A Moderation Of The Influence Auditor's Professional Knowledge And Ethics On Audit Quality. *Aptisi Transactions on Management (ATM)*, 5(1), 20-29.
- Verwey, I. G., & Asare, S. K. (2022). The joint effect of ethical idealism and trait skepticism on auditors' fraud detection. *Journal of Business Ethics*, 176(2), 381-395.
 - Asian Review of Accounting. 25 (1): 1-39.
 - Natsir, M., Pattawe, A., Haris, N., & Zahra, F. (2021). The effects of work experience, ethical profession, and auditor independence on auditing performance of supervisory agency in central sulawesi Indonesia. *Academy of Entrepreneurship Journal*, 27(4), 1-9.
 - Setyowati, W., Kurniawan, P. C., Mardiansyah, A., Harahap, E. P., &